

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
STRATEĐI GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

**KAHRAMANMARAŞ İLİ
TARIMSAL
YATIRIM REHBERİ**

İÇİNDEKİLER

TARIMSAL YAPI	3
GENEL BİLGİLER	4
TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI	4
BİTKİSEL ÜRETİM.....	5
HAYVAN VARLIĞI.....	6
TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ	7
TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ	8
KAHRAMANMARAŞ'TA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN	9
KAHRAMANMARAŞ'TA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR.....	11
TEŞVİK VE DESTEKLER.....	14
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI(2016-2020)	15
KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİNİN DESTEKLENMESİ	20
IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ	22
TARIMSAL KREDİLER	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ORKÖY DESTEKLERİ.....	30
YATIRIM	
TEŞVİKLERİ.....	32
.....	
KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR.....	39

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ 41

İletişim Bilgileri 43

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

İl Nüfusu (2017)	: 1.127.623 Kişi
Toplam yüzölçümü	: 14.520.000 da
Toplam tarım alanı (2017)	: 5.400.000 da (Yüzölçümün % 37)
ÇKS'ye kayıtlı Çiftçi Sayısı (2017)	: 30.322 Kişi
ÇKS'ye kayıtlı Arazi Varlığı (2016)	: 1.894.431 da

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI

	Alan (da)*	2017 üretim (ton)*
Tarla Bitkileri	2.566.925	1.858.965
Meyve	561.171	273.239
Sebze	91.838	210.590

* Kaynak: TÜİK

BİTKİSEL ÜRETİM**TARLA ÜRÜNLERİ VERİLERİ**

	Ürün Adı (ilk 5 ürün)	2002 üretim (ton)	2017 üretim(ton)
1	Şekerpancarı	364.640	563.953
2	Buğday (Diğer)	457.869	299.152
3	Mısır(Silajlık)	162	364.202
4	Mısır (Dane)	42.687	177.311
5	Buğday (Durum)	-	124.577

MEYVECİLİK VERİLERİ

	Ürün Adı (ilk 5 ürün)	2002 üretim (ton)	2017 üretim(ton)
1	Üzüm (Sofralık- Çekirdekli)	101.271	62.649
2	Elma	23.394	80.569
3	Kayısı	14.567	25.689
4	Üzüm (Kurutmalık- Çekirdekli)	-	21.564
5	Kiraz	1.295	17.945

SEBZE ÜRETİM VERİLERİ

	Ürün Adı (ilk 5 ürün)	2002 Üretim (ton)	2017 Üretim (ton)
1	Domates (Sofralık)	103.770	72.211
2	Hıyar (Sofralık)	17.225	24.915
3	Domates (Salçalık)	-	17.399
4	Karpuz	33.848	13.954
5	Sarımsak (Kuru)	4.185	13.683

* **Kaynak:** TÜİK, BÜGEM**HAYVAN VARLIĞI**
BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Büyükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2017 (Baş)
Sığır (Kültür)	24.013	104.423
Sığır (Melez)	60.569	97.779
Sığır (Yerli)	30.831	5.375
Sığır Toplam	115.413	207.577
Manda	51	173
Toplam	115.464	207.750

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Küçükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2017 (Baş)
Koyun (Merinos)	-	688
Koyun (Yerli)	493.136	403.474
Keçi (Kıl)	195.881	357.656
Toplam	689.017	761.818

Kaynak: TÜİK

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ

KONU	SAYI	KONU	SAYI
Süt ve Süt Ürünleri	37	Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	162
Et ve Et Ürünleri	3	Makarna ve İrmik Üretimi	1
Su Ürünleri İşleme	1	Yumurta Paketleme	7
Meyve-Sebze işleme- paketleme	13	Dondurulmuş Gıda	23
Hububat ve Bakliyat Üretimi	2	Hazır Yemek, Tabldot Yemek	36
Katı ve Sıvı Bitkisel Yağ	4	Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos vb	0
Şeker Üretimi (paketleme hariç)	17	Doğal Kuruyemiş İşleme	16
Zeytinyağı Üretimi	7	Baharat İşleme	68
Bulgur Üretimi	5	Alkolsüz İçecekler	0

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

Fermente ve salamura ürün üretimi	0
Pastacılık Ürünleri Üretimi	91
Çerez, Cips ve Benzeri Üretim	2
Bisküvi, Çikolata, Kakaolu ve Benzeri Ürünler	1
Un üretimi	95
Unlu mamuller üretimi	103

Alkollü İçecekler	0
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	2
Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	0
Gıda ile Temas Eden Maddeler	20
Yem Üretimi	11
Diğer	340

Kaynak: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

TARIMSAL YATIRIM
POTANSİYELİ

KAHRAMANMARAŞ'TA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

1. İlin tarımsal üretim çeşitliliğine imkan sağlayan ekolojik faktörler açısından, Akdeniz iklim kuşağından geçit bölgesine ve sert karasal iklime değin, ülkemizin hemen hemen tüm iklim çeşitliliğine sahip olması.
2. İlin sahip olduğu doğal kaynakların çeşitliliği (Arazi varlığı, topoğrafya, su potansiyeli, uygun toprak yapısı, leonardit ve torf kaynakları vb).
3. İlin kışlak ve yaylak olarak kullanımına uygun geniş mera varlığı.

4. İlin gerek baraj gölleri (Menzelet, Sır, Kılavuzlu) gerekse kaynak suları (Tekir, Fırnız, Nergele, Akdere, Mehmetbey vb.) açısından su ürünleri yetiştiriciliğine (Alabalık, yayın, sazan vb.) uygun olması.
5. İlin coğrafi konumu itibariyle, sahip olduğu alternatif enerji üretimi (GES ve Rüzgar) ve lojistik imkanlar, (kara, hava ve demiryolu ulaşım ağı)
6. İlin, ülkesel teşvik programında avantajlı iller arasında yer alması, Bölgesel kalkınma ajansı (DOĞAKA), TKDK ve KKYDP yatırım destekleri kapsamında yer alması.
7. İlin, Bitkisel ve hayvansal üretim yönünden yapılacak yatırımlar kapsamında; hammadde, insan kaynakları varlığı, finans kaynaklarına ulaşım kolaylığı, İşgücü temini kolaylığı ve danışmanlık birimlerinin var olması.
8. Alternatif üretim teknikleri konusu olan organik ve iyi tarım uygulamaları için hazır yatırım imkanlarına sahip olması.

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

9. İlin, marka ürünleri arasında yer alan Dondurma , Maraş Biberi ve Tarhana gibi ürünlerinin ulusal ve uluslararası ticarete yerinin hazır olması.
10. İlin, ayçiçeği(çerezlik), mısır, pamuk, şekerpancarı, buğday, baklagil (kuru fasulye ve nohut), kırmızıbiber, elma, ceviz, kiraz, çilek, böğürtlen, ahudutu, antepfıstığı, süt, alabalık, kırmızı et gibi ürünlerde ildeki üretim miktarının yatırımcı için varlığı.

KAHRAMANMARAŞ'TA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
------------	----------

1. Hayvansal Üretime Yönelik Yatırımlar

İl, toplam 178.194 büyükbaş ve 659.267 küçükbaş hayvan varlığı ile ülke hayvan varlığının %1,4'ünü karşılamaktadır.

İl, toplam 266.158 ton süt üretimi ile Türkiye'nin %1.5'ini karşılamaktadır.

İlde, toplam 97.135 adet kovan ve 931 ton bal üretimi.

İlde, kültür Balıkçılığı üretim miktarı 5.524 tondur. ilimiz genelinde 40 adet Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine sahip işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerin toplam proje kapasitesi 5.524 ton dur.

Sonuç olarak; 14.346 km² ile Türkiye'nin 11. , tarımsal potansiyeli bakımından ise 13. büyük vilayeti olan Kahramanmaraş'ın mevcut istatistiksel verileri bu durumu yansıtmamaktadır. Mevcut durum itibariyle, il yatırım için cazip fırsatlar sunmaktadır.

<p>2. Bitkisel Üretime Yönelik Yatırımlar</p>	<p>İlde, elma, kiraz, kayısı (kurutmalık), ceviz, zeytin, badem, bağ üretim alanları oldukça yaygındır. Kuzey ilçeleri (Afşin, Elbistan, Göksun, Andırın) kışlık elma ve geçici kiraz üretimi açısından ülkenin en önemli havzaları olarak kabul edilebilir. Güney bölümünde yer alan (Merkez, Pazarcık ve Türkoğlu gibi) ilçelerde ise, özellikle ceviz, bağ, badem ve zeytin üretimi yaygın olup, erkenci / orta erkenci elma, erik, şeftali, kiraz gibi türlerde potansiyeli çok yüksek havzalar mevcut olup, yeni yatırım konusu olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, kırmızıbiber (Maraş biberi) ilin özgün ürünü olup yoğun üretimi yapılmaktadır. Bununla birlikte, diğer ürünlerde, kuru fasulye ve nohut üretimi de önemli ağırlık teşkil etmektedir. Bir başka önemli üretim konusu olan sebzeçilik özellikle salatalık ve çilek ilin güneyinde, domates ise ilin kuzeyinde ağırlıklı olmakla birlikte tüm ilde önemli bir potansiyeli sahiptir.</p>
<p>3. Ürün Depolama ve Muhafaza Tesisleri Soğuk Hava Tesisleri Lisanslı Depoculuk</p>	<p>Bu potansiyeller çerçevesinde il; üretimin yanında işleme, muhafaza, paketleme gibi işlemleri içeren tarıma dayalı sanayi sektörlerine yatırım olanaklarını sunmaktadır. Türkoğlu ve Pazarcık ilçelerimizde yoğun şekilde Antepfıstığı üretimi yapılmaktadır. İlimizde bu ürünün işlenmesiyle ilgili hiçbir tesis bulunmamaktadır. Ülkemizdeki çekirdekli kurutmalık üzümün önemli kısmı yine Pazarcık'ta üretilmektedir. İlin güney bölgesi seracılık açısından son derece elverişlidir.</p>

TEŞVİK VE DESTEKLER

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI(2016-2020)

UYGULAYICI KURUM: GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI/ Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

DESTEK KAPSAMI: Bu Tebliğ, 1/1/2016-31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak için kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususları kapsar.

KİMLER BAŞVURABİLİR: Gerçek ve tüzel kişiler

- ✓ Hibeye esas proje tutarı alt limiti en az 30.000 Türk Lirası'dır.
- ✓ Proje bütçesi KDV (katma değer vergisi) hariç hazırlanır.

* Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış tesislerde kullanılmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yatırımlardır.

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

YATIRIM KONULARI	DESTEK VERİLEN İLLER*	YATIRIM TUTARI ÜST LİMİTİ (TL)	Destekleme Oranı
Ekonomik yatırım konuları			
Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39	Yeni tesis 2.000.000	% 50
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39		
Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39		
Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar (Büyükbaş, küçükbaş, hindi ve kaz yetiştiriciliği, su ürünleri ve kültür mantarı* üretimine yönelik sabit yatırımları kapsar) *kültür mantar üretimi kapsamında sadece tamamlama, kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları	39	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme 1.500.000	
Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	42	Tamamlama 1.750.000	
Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konusunda sadece ham derinin işlenmesi ve günlük en fazla 20 baş hayvan kesim kapasiteli mezbaha,	42		
Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	81		
Yenilenebilir enerji kullanan yeni seraların yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81		

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

Soğuk hava deposu yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81	Yeni tesis 2.000.000	%50
Çelik silo yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme 1.500.000	
Yenilenebilir enerji üretim tesisleri** (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	Tamamlama 1.750.000	

Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konuları

1- Kırsal turizme yönelik niteliği yeni tesis olan yatırımlar (sadece yeni tesis yatırımları)	39	1.500.000	% 50
2- Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	500.000	
3- El sanatları ve katma değerli ürünler (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	39	500.000	
4- Bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	500.000	

*39 İl: Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Bartın, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce

*42 İl: Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Mersin, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Karaman, Ardahan

** Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış tesisler ile bu Tebliğ kapsamında yapılacak tesislerde, ayrıca üç dekardan küçük olmaması şartıyla örtü altı kayıt sistemine kayıtlı mevcut modern seralarda kullanılmak üzere; yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı

2-BİREYSEL SULAMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	1/1/2018 - 31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak için belirlenmiş bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel Kişiler
YATIRIM KONULARI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tarla içi damla sulama sistemi kurulması, ✓ Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması, ✓ Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması, ✓ Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması, ✓ Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması, ✓ Tamburlu sulama sistemi kurulması, ✓ Güneş enerjili sulama sistemi kurulması.
YATIRIM TUTARI VE DESTEK ORANI	<ul style="list-style-type: none"> • Gerçek ve Tüzel kişiler için : 1. 000.000 TL • Hibe Desteği Oranı : %50

NOT: 1-Uygulamaya ilişkin detaylar 07.12.2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de (Tebliğ no: 2017/48)” yer almaktadır.

NOT: 2- Bu Tebliğ kapsamında yapılacak başvurular; Programın uygulama yılı itibarıyla 1 Ocak tarihinden başlayarak altmış gün içerisinde, son başvuru tarihi mesai bitimine kadar, başvuru sahipleri tarafından dosya halinde tek nüsha olarak elden il müdürlüğüne teslim edilerek yapılır.

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİNİN DESTEKLENMESİ

YATIRIM KONULARI		DESTEK VERİLEN İLLER	DESTEK MİKTARI (en fazla)	BAŞVURU YERİ VE TARİHİ
Hayvansal Üretime Yönelik	Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık projelerini,	81 İL	30.000 TL	<p>Bu Tebliğ kapsamında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ön başvurular, “https://genciftci.tarim.gov.tr” uzantılı yazılım üzerinden yapılır. • Kesin başvurular, genç çiftçilerin proje uygulayacağı kırsal alanda ikamet ettiği veya ikamet etmeyi taahhüt ettiği yerleşim biriminin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine şahsen yapılır. <p>Başvurular 2017/10 no’lu tebliğin yayımlandığı tarihten beş iş günü geçtikten sonra başlar. Başvuru süresi yirmi iş gündür.</p>
	Arı ve arı ürünleri yetiştiriciliği projelerini			
Kanatlı ve ipekböceği yetiştiriciliği projelerini,				
Kapama meyve bahçesi tesisi projelerini				
Bitkisel üretime yönelik	Fide, fidan, iç ve dış mekân süs bitkisi yetiştiriciliği projelerini,			
	Kontrollü örtü altı yetiştiriciliği projelerini,			
	Kültür mantarı üretimi projelerini,			

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

YATIRIM KONULARI		DESTEK VERİLEN İLLER	DESTEK MİKTARI (en fazla)	BAŞVURU YERİ VE TARİHİ
Yöresel ürünleri ile tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik;	Tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi konulu projeleri,	81 İL	30.000 TL	<p>Bu Tebliğ kapsamında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ön başvurular, “https://genccifci.tarim.gov.tr” uzantılı yazılım üzerinden yapılır. • Kesin başvurular, genç çiftçilerin proje uygulayacağı kırsal alanda ikamet ettiği veya ikamet etmeyi taahhüt ettiği yerleşim biriminin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine şahsen yapılır. <p>Başvurular 2017/10 no’lu tebliğin yayımlandığı tarihten beş iş günü geçtikten sonra başlar.</p> <p>Başvuru süresi yirmi iş günüdür.</p>
	Coğrafi işaretli, yerli gen kaynaklarını kullanarak, organik veya iyi tarım uygulamalı bitkisel ve hayvansal üretim konulu projeleri,			
	Coğrafi işareti olan gıdaların üretimi konulu projeleri,			

IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	%40-70
	101-2	Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	
	101-3	Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler	
	101-4	Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt, et ve yumurta sektörleri için **en az 5.000 avro en fazla 1.000.000 avro**
- Broiler ve hindi sektörleri için **en az 5.000 avro en fazla 500.000 avro**
- Kaz sektörü için **en az 5.000 avro en fazla 250.000 avro**

ÖNEMLİ NOT: Üçüncü çağrı ilanı çerçevesinde, yukarıda belirtilen alt ve üst limitlerin hesaplanmasında Avro kuru **1 Avro = 4,3851 TL** olarak kullanılacaktır.

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	%50
	103-2	Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-3	Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-4	Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-5	Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt ve Et sektörleri için **en az 30.000 avro ve en fazla 3.000.000 avro** ,
- Süt toplama merkezleri için **en az 30.000 avro ve en fazla 1.000.000 avro**,
- Meyve ve sebze sektörü için **en az 30.000 avro ve 1.250.000 avro**,

Su ürünleri sektörü için **en az 30.000 avro ve en fazla 1.500.000 avro**

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme (302)	302-1	Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması	%55
	302-2	Arıcılık ve arı ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve pazarlanması	
	302-3	Zanaatkarlık ve yerel ürün işletmeleri	
	302-4	Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri	
	302-5	Su ürünleri yetiştiriciliği	
	302-6	Makine Parkları	
	302-7	Yenilenebilir enerji yatırımları	

- Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri; **en az 5.000 avro ve en fazla 500.000 avro'dur**

ÖNEMLİ NOT: Üçüncü çağrı ilanı çerçevesinde, yukarıda belirtilen alt ve üst limitlerin hesaplanmasında **Avro kuru 1 Avro = 4,3851 TL** olarak kullanılacaktır.

HAYVANCILIK YATIRIMLARI DESTEKLERİ

DAMIZLIK KOÇ TEKE YETİŞTİRİCİLİĞİ YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği ve Merkez Birliğine üye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birliklerince, 500 baş kapasiteye sahip damızlık koç-teke üretimine yönelik yeni işletme kurulması veya mevcut işletmelerin kapasitelerinin 500 başa sahip olacak şekilde artırılması, rehabilitasyon yatırımlarını ve bu işletmelerden damızlık koç-teke alımı yapacak Birlik üyesi yetiştiricilerinin desteklenmesini kapsar.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği, İl Birlikleri ve Birlik üyesi yetiştiriciler
UYGULAMA İLLERİ	Ağrı, Antalya, Afyonkarahisar, Balıkesir, Batman, Bingöl, Bursa, Çanakkale, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Hakkari, Iğdır, Karaman, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Kırklareli, Konya, Mardin, Mersin, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tekirdağ, Tokat, Uşak, Ordu, Van, Manisa, Çorum, Samsun, Muş, Burdur, Yozgat, Adana, Isparta ve Kırşehir
YATIRIM KONULARI, DESTEK ORANI	<p>İNŞAAT Yeni inşaat yapımı, rehabilitasyon ve kapasite artırımı, %50</p> <p>HAYVAN ALIM Damızlık koç-teke alımı %50</p> <p>MAKİNE ALET-EKİPMAN ALIM %50 Gübre sıyırıcı, yem kırma, karma ve dağıtma</p>
2018-2019 yılları için başvuru zamanı Bakanlıkça açıklanacaktır	

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

TARIMSAL KREDİLER

UYGULAYICI KURUM: ZİRAAT BANKASI, TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI (HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI)	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti(TL)	
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi		
Sütçü, Etçi, Kombine sığır yetiştiriciliği	100.000 TL'ye kadar	100	100	12.500.000
	100.001-750.000 TL	100	50	
	750.001-5.000.000TL	75	50	
	5.000.001 - 12.500.000TL	50	25	
Yaygın Hayvansal Üretim	100.000 TL'ye kadar	100	100	250.000
	100.001-250.000 TL	75	50	
Damızlık Düve Yetiştiriciliği		100	75	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği		50	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvancılık		100	75	5.000.000
Arıcılık		50	50	1.500.000
Kanath sektörü		50	25	3.000.000
Kanath sektörü damızlık yetiştiriciliği		100	100	7.500.000
Su Ürünleri Sektörü	100.000 TL'ye kadar	100	100	5.000.000
	100.001-5.000.000 TL	100	50	

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI (BİTKİSEL ÜRETİM KONULARI)		İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
		Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
Kontrollü örtüaltı tarımı	750.000 TL'ye kadar	75	50	10.000.000
	750.001 -5.000.000 TL	50	25	
	5.000.001 -10.000.000 TL	25	25	
Yaygın bitkisel üretim	250.000 TL'ye kadar	50	50	750.000
	250.001 - 750.000 TL	25	25	
Yem bitkisi üretimi		100	100	2.500.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi		100	100	10.000.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	100.000 TL 'ye kadar	100	100	5.000.000
	100.001-5.000.000 TL	50	50	
Süs bitkisi üretimi		50	50	5.000.000
Stratejik bitkisel üretim	2.000.000 TL'ye kadar	-	50	3.000.000
	2.000.001-3.000.000 TL	-	25	
Sera Modernizasyonu		100	50	300.000

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
MUHTELİF KONULAR			
İyi tarım/Organik tarım uygulamaları	50	50	5.000.000
Tarımsal Mekanizasyon(Traktör ayrık)	75	-	1.500.000
Traktör	75.000 TL'ye kadar	50	250.000
	75.001-250.000 TL	25	
Modern basınçlı sulama	100	-	1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Soğuk hava deposu yatırımları	50	25	5.000.000
Lisanslı Depoculuk Yatırımları	Kapasitesi 10 bin tona kadar olan yatırımlar	75	10.000.000
	Kapasitesi 10 bin tondan büyük yatırımlar	75	20.000.000
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi	50	50	5.000.000

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI			
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLERİN ÜRETİM KONULARI (*)	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
Damızlık Süt Sığırı Yetiştiriciliği	100	50	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği	75	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan Besiciliği	100	75	5.000.000
Kontrollü Örtü Altı Tarımı	75	50	7.500.000
Su Ürünleri Avcılığı	100	50	3.000.000
Tarımsal Ürün İşleme, Paketleme, Depolama Tesisi (**)	75	50	5.000.000
Yaş Çay Yaprağı Üretimi	-	50	5.000.000

(*) Tarımsal amaçlı kooperatiflerin bu tabloda yer almayan üretim konularına ilişkin kredi taleplerinde Tablo 1' de belirtilen faiz indirim oranları ve limitleri uygulanır.

(**) Kooperatif ortaklarının üretim kapasitesi ile uyumlu büyüklüklerde kredi kullanılabilir.

ORKÖY DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü, ORKÖY

ORKÖY DESTEKLERİNİN AMACI	Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi hedeflerine ulaşmak için, orman köylüsünün sosyo ekonomik yönden kalkınmalarını desteklemek amacıyla kredi-hibe desteğinde bulunmak suretiyle, ormanlar üzerindeki olumsuz baskıyı azaltmak ve ormanların sürdürülebilir olmasına katkı sağlamaktır.
KİMLER BAŞVURABİLİR	ORKÖY kredisinden yararlanabilmek için, köyün/mahallenin ilgili yönetmelikte belirtilen şartları taşıması gerekmektedir. Köy ya da mahallenin ormanla ilişkisini buldukları yerdeki Orman İşletme Müdürlüklerinden öğrenebilirler. Orman köyü tanımı Yönetmelikte; Orman köyü: “Mülki sınırları içerisinde Devlet ormanı olan köyler ile daha önce orman köyü iken 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen yerler” şeklinde tanımlanmaktadır. Orman köylüleri ORKÖY desteklerinden yararlanabilir. Bu desteklerden yararlanmak için buldukları yerdeki Orman İşletme Müdürlüklerine başvurabilirler. Orman köylüsü tanımı ise Yönetmelikte; “Orman köyü/mahallesinde kredi ve hibe tespit tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle ikamet etmekte olan halk” şeklindedir.

Orman Genel Müdürlüğü orman köylülerini desteklemek amacıyla iki türlü kredi desteği vermektedir.

A) FERDİ KREDİ DESTEĞİ:

Ferdi projelere belirlenecek oranlarda her yıl hibe desteği verilmektedir. 2017 yılı için hibe oranı % 20'dir. Ferdi krediler, sosyal ve ekonomik maksatlı olarak ikiye ayrılır.

1-Sosyal Nitelikli Krediler;

Odun tüketimini azaltmaya yönelik uygulanan kredi türüdür. Bu krediler faizsiz olup, vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir.

Sosyal Nitelikli Proje Örnekleri: Dam örtülüğü malzemeleri, Kat kalorifer sistemi, Güneş enerjisi ile su ısıtma sistemleri, Dış cephe mantolama v.b. projeler.

2- Ekonomik Nitelikli Krediler;

Ekonomik maksatlı hayvancılık ve fenni arıcılık kredileri faizsiz, diğer krediler ise ortalama yıllık % 1,5 faizlidir. Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Ekonomik maksatlı kredilerde vade süreleri proje türlerine göre 2- 7 yıl arasında değişmektedir.

Ekonomik Nitelikli Proje Örnekleri: Hayvancılık (süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, süt koyunculugu, besi koyunculugu vb.), fenni arıcılık, kültür mantarcılığı, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, ev hanımları için mikro kredi, seracılık, bağcılık ve meyvecilik vb. projeler.

B) KOOPERATİF KREDİ DESTEĞİ:

Kooperatif kredileri faizlidir. Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Yıllık faiz oranı vade süresi 1-4 yıl olanlar için % 1,4286, dört (4) yılın üzerinde olanlar için ise % 1,5714'dür. Vade süreleri proje türlerine göre 3- 8 yıl arasında değişmektedir. Ayrıca projelere, her yıl Genel Müdürlükçe belirlenecek oranlarda hibe desteği verilmektedir.

NOT: Uygulamalar, 13/06/2012 tarih ve 28322 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ve bu Yönetmelikte 04/11/2013 tarih ve 28811 tarihinde yapılan değişiklikle yürütülmektedir.

YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: EKONOMİ BAKANLIĞI, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

GENEL AÇIKLAMALAR

İlgili Mevzuat

- 19.06.2012 tarih ve 28328 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”
- 20.06.2012 tarih ve 28329 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)”

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Ayrıca, yatırımların asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.
- Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için asgari ikiyüzbin Türk Lirası olması gerekir.
- Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde ellisini aşamaz.

Müracaat

- Teşvik belgesi müracaatları, Ekonomi Bakanlığına yapılır. Ancak, genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.

Teşvik belgesi

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

Diğer desteklerden yararlanma

Bu kapsamdaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu Karar kapsamında faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler.”

Tarım sektörüne ilişkin değerlendirme

- Tarım Sektörüne yönelik yatırımlar, “Genel Teşvik Sistemi” ve “Bölgesel Teşvikler”den yararlanabilir.
-

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

- Bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartı ile diğer Tebliğ şartlarını sağlayan Tarımsal yatırımlar, Genel Teşvik Sistemi kapsamında;
  - ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
  - ✓ KDV İstinası desteğinden faydalanılabilir.
- Ayrıca, Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde Genel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.
- **Genel teşvik sistemi kapsamında teşvik edilemeyecek yatırımlar:**
  - Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker.”
  - Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
  - Küp şeker.
  - 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.
  - Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
  - Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
  - 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
- **Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları:**
  - Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
  - Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
  - Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
  - Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
  - Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER**KAHRAMANMARAŞ ilinde Bölgesel Teşvikler Kapsamında Desteklenen Tarımsal Sektörler**

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
Entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)*	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı**	1 Milyon TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (Balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
Seracılık	10 Dekar

*Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

**Gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "makarna, makarna ile entegre irmik yatırımları, şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, pirinç, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmekek, rakı, bira, kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel teşviklerden yararlanamaz.

KAHRAMANMARAŞ İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

KAHRAMANMARAŞ ilinde Bölgesel Teşvik Kalemleri

DESTEK UNSURLARI	31.12.2016 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	01.01.2017 tarihinden itibaren başlanılan yatırımlar
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
KDV İSTİSNASI	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
VERGİ İNDİRİMİ		
Yatırıma Katkı Oranı (%)	40	30
Vergi İndirim Oranı (%)	80	70
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ		
Desteğin Uygulama Süresi	7 yıl	6 yıl
Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	35	
YATIRIM YERİ TAHSİSİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
FAİZ DESTEĞİ		
TL Kredisi	5 puan	
Döviz Endeksli Kredi/Döviz Kredisi	2 puan	

BÖLGESEL TEŞVİK KALEMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

KDV İstisnası: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi: gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

Faiz Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli krediler için sağlanan bir finansman desteğidir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

BİR ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN FAYDALANMA

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıdaki şartlarından en az birini sağlaması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

Sağlanması gerekli şartlar

- ✓ Yatırımın Organize Sanayi Bölgesinde gerçekleştirilmesi,
- ✓ Yatırımın aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösteren alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

UYGULAYICI KURUM: DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Kalkınma Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.

Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar, örnek proje konuları ve başvuru koşulları Ajansların web-sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla;

- Yerel idarelere,
- Üniversitelere,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına,
- Sivil toplum kuruluşlarına,
- Kâr amacı güden işletmelere,
- Kooperatif ve birliklere,
- Gerçek ve tüzel kişilere, proje veya faaliyetleri için “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet destekleme Yönetmeliği’nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde “*mali* ve *teknik*” olmak üzere iki konuda destek sağlanmaktadır.

Mali Destek Türleri:

Doğrudan Finansman Desteği

Doğrudan finansman desteği, ajansın esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerden oluşur. Ancak ajans istisnai olarak, proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, doğrudan faaliyet desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir. Bu destek 3 şekilde sağlanır; “Güdümlü Proje Desteği”, “Doğrudan Faaliyet Desteği” ve “Proje Teklif Çağrısı”

Faiz Desteği

Faiz desteği, kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlardan alacakları krediler karşılığında ödeyecekleri faiz giderlerinin, Ajans tarafından karşılanmasını öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz Kredi Desteği

Faizsiz kredi desteği, ajans tarafından kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlar eliyle kredi verilmesini ve bu mali desteğin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar dahilinde ajansa faiz ödenmeksizin taksitler halinde geri ödenmesini öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz kredi desteğinde, yararlanıcıya sözleşme tarihinden itibaren en az üç ay geri ödemesiz dönem tanınır ve geri ödeme işlemleri, sözleşme tarihinden itibaren en fazla dört yıl içinde tamamlanır.

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ

Desteklenen Sektörler

- 1- Madencilik ve taş ocakçılığı
- 2- İmalat
- 3- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
- 4- Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
- 5- İnşaat
- 6- Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
- 7- Ulaştırma ve depolama
- 8- Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
- 9- Bilgi ve iletişim
- 10- Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
- 11- İdari ve destek hizmet faaliyetleri
- 12- Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor
- 13- Diğer hizmet faaliyetleri

Destek Programları

- 1- Genel Destek Programı
- 2- Ar-ge , İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Programı
- 3- Kobi Proje Destek Programı
- 4- Girişimcilik Destek Programı
- 5- Tematik Destek Programı İşbirliği-Güçbirliği Destek Programı
- 6- Gelişen İşletmeler Piyasası Kobi Destek Programı
- 7- Finansman Destekleri (Kredi Faiz)

KOSGEB Hizmet ve Destekleri Veri Tabanına Kayıt

Bir işletmenin KOSGEB Desteklerinden yararlanabilmesi için öncelikle veri tabanına kayıt olması gerekmektedir. Veri tabanına kayıt işlemleri için <http://www.kosgeb.gov.tr> adresinden “E-KOBİ” tıklanıp KOSGEB’ e ilk kayıt linkini seçip işletmeye ait bilgiler girilir kaydedilip sonraki sayfada KOBİ Bilgi Beyannamesi doldurulur.

İletişim Bilgileri

- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı - Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT)**
Adres: Eskişehir Yolu 9. Km Yeni Bina 14.Kat Lodumlu / ANKARA
Tel: 0 (312) 258 84 52 0 (312) 258 84 09
Faks: 0 (312) 258 85 16
Web: www.taryat.gov.tr
E-posta: taryat@tarim.gov.tr
- **Ekonomi Bakanlığı- Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü**
Adres: İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Tel: 0 (312) 444 63 63
Web: www.ekonomi.gov.tr
E-posta: tesvik@ekonomi.gov.tr
- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı–Kahramanmaraş İl Müdürlüğü**
Adres: Menderes Mah. 9. Sk. No:49 **Dulkadiroğlu**/KAHRAMANMARAŞ
Tel: 0 (344) 231 32 12-16; 0 532 174 0692-0 532 1739960
Faks: 0 (344) 231 32 19
Web : kahramanmaras.tarim.gov.tr
E-posta: kahramanmaras@tarim.gov.tr

- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu – Kahramanmaraş İl Koordinatörlüğü**

Adres: Egemenlik Mah. Hoca Ahmet Yesevi Blv. No:4/A 46060

Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ

Tel: 0(344) 235 12 60

Faks: 0(344) 235 12 70

- **Kahramanmaraş Valiliđi**

Adres: Trabzon Cad. Hükümet Konağı KAHRAMANMARAŞ

Tel: 0 (344)223 76 10-11

Web : www.kahramanmaras.gov.tr

E-posta: valilik@kahramanmaras.gov.tr

- **Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)**

Adres: Yavuz Sultan Selim Cad. Birinci Tabakhane Sk. No:20 31050 Antakya/HATAY

Tel: 0 (326) 225 14 15

Faks: 0 (326) 225 14 52

Web: www.dogaka.org.tr

- **Kahramanmaraş Yatırım Destek Ofisi**

Adres: Yenişehir Mah. Trabzon Cad. Kahramanmaraş İl Müftülüđu Binası Kat:2

Tel: 0 (344) 231 14 17-18

Faks: 0 (344) 231 17 18

Web : www.investkahramanmaras.com

- **Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)**

Adres: Abdülhak Hamit Cad. No:866 Altmışevler / MAMAK / ANKARA

Tel: 0 (312) 595 28 00

Faks: 0 (312) 368 07 15

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Yönetim Bilgi Sistemleri Daire Başkanlığı

TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

